

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійної роботи студентів з дисципліни
“ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ ”
для студентів денної форми навчання
Рівень вищої освіти - бакалавр
Спеціальність 074 Публічне управління та адміністрування

Одеса 2019

Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Публічне управління та адміністрування»./ Колонтай С.М. - Одеса, ОДЕКУ, 2019 р.- 13 с.

Методичні вказівки призначені для бакалаврів III курсу денної форми навчання за спеціальністю 074 «Публічне управління та адміністрування», рівень вищої освіти – бакалавр.

ЗМІСТ

	Стор.
1 Загальна частина.....	4
1.1 Передмова.....	4
1.2 Зміст дисципліни “Публічне управління та адміністрування”.....	5
1.3 Перелік навчальної літератури.....	6
1.4 Перелік знань та вмінь студента.....	7
2 Організація самостійної роботи студента.....	8
2.1 Загальні поради.....	8
2.2 Повчання по вивченню 1-ої теми.....	8
2.3 Повчання по вивченню 2-ої теми	9
2.4 Повчання по вивченню 3-ої теми.....	9
2.5 Повчання по вивченню 4-ої теми.....	9
2.6 Повчання по вивченню 5-ої теми.....	10
2.7 Повчання по вивченню 6-ої теми.....	10
2.8 Повчання по вивченню 7-ої теми.....	11
2.9 Повчання по вивченню 8-ої теми.....	11
2.10 Повчання по вивченню 9-ої теми.....	12
2.11 Повчання по вивченню 10-ої теми.....	12
3 Організація контролю знань та вмінь студента.....	13

1 Загальна частина

1.1 Передмова

Змістовні модулі: Місце публічного адміністрування у загальній системі менеджменту; сутність адміністрування державних організацій. Організація адміністрування в державних організаціях. Інформаційно-комунікаційні зв'язки в системі адміністрування державних організаціях. Розробка, ухвалення та реалізація управлінських рішень в державних організаціях. Стратегічний менеджмент в державних організаціях. Управління персоналом в державних організаціях. Інноваційний менеджмент в державних організаціях. Ефективність публічного управління та адміністрування.

- навчальна дисципліна, що входить до обов'язкової частини освітньо-професійної програми за рівнем вищої освіти бакалавр, спеціальності 074 "Публічне управління та адміністрування".

Мета: підготовка фахівців для роботи в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування, громадських організаціях, здатних забезпечити соціально прийнятний рівень надання адміністративних послуг на засадах відкритості, прозорості, підзвітності, професіоналізму.

Основні задачі дисципліни – ознайомлення студентів з теоретичними та методичними основами публічного управління та адміністрування; підвищення рівня загальної та професійної підготовки студентів з дисциплін менеджерського напрямку; отримання студентами практичних навичок з вирішення актуальних питань, з якими може зіткнутися керівник або менеджер у процесі здійснення управлінської діяльності; усвідомлення студентами особливостей організації адміністрування державними підприємствами та організаціями; виховання у студентів вміння спілкуватися з громадськістю та засобами масової інформації тощо.

Предмет: публічне управління та адміністрування як динамічний процес, що розвивається.

Дисципліна базується на попередньому вивченні наступних дисциплін: "Державне регулювання економіки", "Вступ до публічного адміністрування", "Економіка, фінанси суб'єктів організації", "Фінанси, гроші та кредит", «Статистика в публічному управлінні та адмініструванні».

Дисципліна "Публічне управління та адміністрування" має визначену логіку побудови і цілком конкретний зміст..

Загальний обсяг навчального часу - 120 годин.

1.2 Зміст дисципліни “Публічне управління та адміністрування”

Тема 1 Теоретико-історичні основи публічного управління та адміністрування

Методологічні підходи до розуміння публічного адміністрування. Поняття публічного адміністрування. Зміст державного управління. Основні теорії управління суспільством. Суб'єкти і об'єкти публічного адміністрування.

Тема 2 Сутність та типи держави

Поняття і ознаки держави. Цілі публічного адміністрування, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Політична влада як загальносоціологічна категорія. Типи держави.

Тема 3 Організація і функціонування публічної адміністрації

Система публічного адміністрування в Україні: загальна характеристика. Сутність і зміст управлінської діяльності. Основи побудови організаційної структури державного управління. Методи управлінської діяльності.

Тема 4 Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

Сутність соціального розвитку. Теорії та концепції соціального розвитку. Роль держави і цивільного суспільства в здійсненні соціальної політики. Визначення категорії «людський капітал». Основні напрями формування людського капіталу. Національні стандарти соціального розвитку: система показників. Загальна соціальна ефективність державного управління.

Тема 5 Концептуальні засади взаємодії політики й управління

Взаємовідношення політики і державного управління. Сутність, структура та види політики. Структура та функції політичної системи. Сутність і взаємозв'язок публічного адміністрування, державного регулювання економіки та економічної політики. Бюрократія як феномен влади та управління. Поняття корупції: теоретико-правовий аспект.

Тема 6 Структура держави і публічна адміністрація як правова інституція

Поняття форми державного правління: форма адміністративного управління, структура держави, державний лад. Повноваження органів державної влади: поняття і класифікація. Правовий статус державних службовців: загальна характеристика. Оптимізація системи центральних органів виконавчої влади в контексті адміністративної реформи. Громадські організації: їх статус та місце в системі публічного адміністрування.

Тема 7 Територіальне управління в Україні

Структура адміністративно-територіального устрою України. Сутність та зміст державної регіональної політики в Україні. Основні принципи державної регіональної політики та її складові. Критерії визначення депресивних територій. Програми подолання депресивності.

Тема 8 Місцеве самоврядування

Історичний досвід та конституційні засади місцевого самоврядування в Україні. Поняття й ознаки місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Форми безпосередньої демократії.

Тема 9 Комунальна власність як об'єкт публічного адміністрування

Становлення інституту комунальної власності в Україні. Об'єкти права комунальної власності. Особливості управління власністю територіальної громади. Фінансова основа місцевого самоврядування.

Тема 10 Результативність і ефективність державного управління

Поняття і види ефективності державного управління. Критерії ефективності державного управління. Показники ефективності державного управління. Неокорпоративізм як система узгодження інтересів.

1.3 Перелік навчальної літератури

Література, яка знаходиться у бібліотеці ОДЕКУ, позначена курсивом.

Основна література

1. Улибіна В.О. Публічне управління та адміністрування: Конспект лекцій. – Одеса: ОДЕКУ, 2013. – 120 с.
2. Тимцуник В.І. Публічне адміністрування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. освіти / В.І. Тимцуник // Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5118174/page:33/>.
3. <http://www.library-odeku.16mb.com/>

Додаткова література

4. Публічне управління та адміністрування в умовах інформаційного суспільства: вітчизняний і зарубіжний досвід: монографія / За заг. ред. С. Чернова, В. Воронкової, В. Банаха, О. Сосніна, П. Жукаускаса, Й. Ввайнхардт, Р. Андрюкайтене; Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя: ЗДІА, 2016. – 606 с.
5. Державне управління: словник-довідник / уклад.: В. Д. Бакуменко (кер. творч. кол.), Д. О. Безносенко, І. М. Варзар, В. М. Князев та ін. ; за заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. - К. : Вид-во УАДУ, 2002

6. Малиновський В.Я. Державне управління : навч. посіб. / В.Я. Малиновський. – Луцьк, 2000. – 558 с.

7. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. – К. : Знання, 2009. – 582 с.

8. Оболенський О. Ю. Опорний конспект лекцій з навчальної дисципліни – Публічне управління: наукова розробка / О.Ю. Оболенський, С.О. Борисевич, С.М. Коник. – К.: НАДУ, 2011. – 56 с.

9. Приходченко Л.Л. Забезпечення ефективності державного управління: теоретико-методологічні засади [Текст]: монографія / Л.Л. Приходченко; Національна академія держ. управління при Президентові України, Одеський регіональний ін-т держ. управління. – О.: [Оптимум], 2009. – 299 с.

1.4 Перелік знань та вмінь студента

Внаслідок вивчення дисципліни «Публічне управління та адміністрування» студенти повинні

знати:

- сутність та особливості адміністрування в державних організаціях;
- організацію адміністрування в державних організаціях;
- процедуру формування інформаційно-комунікаційних зв'язків в системі адміністрування державних організацій;
- механізм розробки та реалізації управлінських рішень в державних організаціях;
- інструментарій стратегічного менеджменту в державних організаціях;
- особливості інноваційного менеджменту в державних організаціях;
- підходи до оцінювання ефективності діяльності державних організацій;
- будову зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації.

вміти:

- логічно та послідовно викладати засвоєний матеріал;
- робити самостійні науково обґрунтовані висновки та узагальнення;
- аргументовано відстоювати свою точку зору та міркування;
- складати нормативні документи з питань публічного менеджменту;
- розробляти організаційну структуру управління державного підприємства.

Компетенції:

- здатність нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності в контексті управління та адміністрування;
- здатність визначати, науково обґрунтовувати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та на рівні організації;
- здатність ініціювати, організовувати та керувати інноваційними проектами на різних рівнях публічного управління та адміністрування;

- здатність розробляти та проводити комунікативні заходи задля забезпечення громадської підтримки прийняття управлінських рішень на всіх рівнях публічного управління та адміністрування;
- здатність розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного урядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку;
- здатність застосовувати, розробляти й удосконалювати сучасні технології, в тому числі адміністративно-управлінські, інформаційно-комунікаційні технології, в управлінській та адміністративній діяльності;
- здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення, в тому числі в конфліктних ситуаціях, а також з метою їх запобігання.

2 Організація самостійної роботи студента

2.1 Загальні поради

Самостійна робота студента є основним засобом набуття певних компетенцій у час, вільний від аудиторних навчальних занять.

В процесі самостійного вивчення дисципліни «Публічне управління та адміністрування» студенти самостійно вивчають окремі теми дисципліни, використовуючи літературу, запропоновану викладачем. Після вивчення відповідного розділу дисципліни, пропонується ряд контрольних запитань для самоперевірки, на які потрібно відповісти студенту для закріплення матеріалу.

В процесі самостійної роботи студенти навчаються самостійно працювати з літературою, творчо сприймати навчальний матеріал і осмислювати його, у студентів формуються навички щоденної самостійної роботи з метою одержання та узагальнення знань, умінь і навичок

2.2 Повчання по вивченню 1-ї теми

Тема 1 Теоретико-історичні основи публічного управління та адміністрування

1. Методологічні підходи до розуміння публічного адміністрування [1,6-9]
2. Поняття публічного адміністрування [1,9-11]
3. Зміст державного управління [1, 11-13]
4. Основні теорії управління суспільством [1, 13-17]
5. Суб'єкти і об'єкти публічного адміністрування [1, 17-18]

Питання для самоперевірки

1. *Які основні підходи до розуміння публічного адміністрування?*
2. *Назвіть основні теорії та школи управління суспільством.*
3. *Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах.*
4. *Співвідношення управління та адміністрування.*

5. *Що представляють собою основні об'єкти та суб'єкти публічного адміністрування?*

2.3 Повчання по вивченню 2-ї теми

Тема 2 Сутність і типи держави

1. Поняття і ознаки держави [1,19-11]
2. Цілі публічного адміністрування, їх юридичне та ресурсне забезпечення [1,19-25]
3. Політична влада як загальносоціологічна категорія [1,25-26]
4. Типи держави [1,26-29]

Питання для самоперевірки

1. *Яке соціальне призначення влади?*
2. *Назвіть сутність та признаки держави.*
3. *Функції держави.*
4. *Проблеми співвідношення держави і права.*
5. *Сучасна класифікація держав.*

2.4 Повчання по вивченню 3-ї теми

Тема 3 Організація і функціонування публічної адміністрації

1. Система публічного адміністрування в Україні: загальна характеристика [1, 29-30]
2. Сутність і зміст управлінської діяльності [1, 30-32]
3. Основи побудови організаційної структури державного управління [1, 32-34]
4. Методи управлінської діяльності [1, 34-36]

Питання для самоперевірки

1. *Структура механізму та органів публічного адміністрування.*
2. *Механізми взаємодії суспільства та економіки.*
3. *Організаційна структура державного управління.*
4. *Методи публічного адміністрування.*

2.5 Повчання по вивченню 4-ї теми

Тема 4 Основні засади публічного адміністрування в соціальній сфері

1. Сутність соціального розвитку. Теорії та концепції соціального розвитку [1, 36-38]
2. Роль держави і цивільного суспільства в здійсненні соціальної політики [1, 38-39]

3. Визначення категорії «людський капітал». Основні напрями формування людського капіталу [1, 39-41]
4. Національні стандарти соціального розвитку: система показників [1, 41-43]
5. Зміст і основні напрями державної політики у сфері освіти [1, 41-43]
6. Загальна соціальна ефективність державного управління [1, 45-48]

Питання для самоперевірки

1. *Публічне адміністрування та людина.*
2. *Основні засоби соціальної допомоги держави.*
3. *Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки.*
4. *Оцінювання ефективності реалізації соціальної політики.*
5. *Визначення категорії «людський капітал», фактори формування «людський капітал».*
6. *Соціальна політика в сфері освіти та науки.*
7. *Показники стандартів соціального розвитку.*

2.6 Повчання по вивченню 5-ї теми

Тема 5 Концептуальні засади взаємодії політики й управління

1. Взаємовідношення політики і державного управління [1, 48-49]
2. Сутність, структура та види політики [1, 49-51]
3. Структура та функції політичної системи [1, 51-54]
4. Сутність і взаємозв'язок публічного адміністрування, державного регулювання економіки та економічної політики [1, 54-55]
5. Бюрократія як феномен влади та управління [1, 55-56]
6. Поняття корупції: теоретико-правовий аспект [1, 56-60]

Питання для самоперевірки

1. *Управління як визначальна функція публічного адміністрування.*
2. *Напрями державного регулювання економікою*
3. *Влада як основний засіб публічного адміністрування.*
4. *Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.*
5. *Бюрократія як феномен публічного адміністрування.*
6. *Функції політичної системи.*
7. *Економічні та політичні наслідки корупції.*

2.7 Повчання по вивченню 6-ї теми

Тема 6 Структура держави і публічна адміністрація як права інституція

1. Поняття форми державного правління: форма адміністративного управління, структура держави, державний лад [1, 60-61]

2. Повноваження органів державної влади: поняття і класифікація [1, 61-63]
3. Правовий статус державних службовців: загальна характеристика [1, 63-66]
4. Оптимізація системи центральних органів виконавчої влади в контексті адміністративної реформи [1, 66-67]
5. Громадські організації: їх статус та місце в системі публічного адміністрування [1, 67-72]

Питання для самоперевірки

1. *Адміністративно-правові форми державного управління*
2. *Структура органів влади, чинники, що її визначають*
3. *Завдання та основні напрямки реформи державної служби.*
4. *Призначення адміністративної реформи.*
5. *Загальна характеристика правового статусу державних службовців.*
6. *Класифікація громадсько-політичних організацій в сучасній Україні.*

2.8 Повчання по вивченню 7-ї теми Тема 7 Територіальне управління в Україні

1. Структура адміністративно-територіального устрою України [1, 72-73]
2. Сутність та зміст державної регіональної політики в Україні [1, 73-74]
3. Основні принципи державної регіональної політики та її складові [1, 74-76]
4. Критерії визначення депресивних територій. Програми подолання депресивності [1, 76-78]

Питання для самоперевірки

1. *Зміст державної регіональної політики.*
2. *Проблеми реформування адміністративно-територіального устрою України.*
3. *Державна стратегія та пріоритети регіонального розвитку.*
4. *Критерії визначення депресивних регіонів*

2.9 Повчання по вивченню 8-ї теми Тема 8 Місцеве самоврядування

1. Історичний досвід та конституційні засади місцевого самоврядування в Україні [1, 78-82]
2. Поняття й ознаки місцевого самоврядування [1, 82-84]

3. Посадові особи місцевого самоврядування [1, 84-85]
4. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування [1, 85-87]
5. Форми безпосередньої демократії [1, 87-92]

Питання для самоперевірки

1. *Охарактеризуйте історичний досвід місцевого самоврядування в Україні.*
2. *Основні ознаки місцевого самоврядування.*
3. *Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування.*
4. *Органи самоорганізації населення.*
5. *Посадові особи місцевого самоврядування.*
6. *Міський референдум як засіб безпосередньої демократії.*

2.10 Повчання по вивченню 9-ї теми

Тема 10 Комунальна власність як об'єкт публічного адміністрування

1. Становлення інституту комунальної власності в Україні [1, 92-94]
2. Об'єкти права комунальної власності [1, 94-96]
3. Особливості управління власністю територіальної громади [1, 96-99]
4. Фінансова основа місцевого самоврядування [1, 99-109]

Питання для самоперевірки

1. *Правові засади становлення інституту комунальної власності.*
2. *Назвіть групи об'єктів комунальної власності.*
3. *Концепція управління комунальною власністю, її зміна.*
4. *Класифікація об'єктів комунальної власності.*
5. *Джерела наповнення місцевих бюджетів.*
6. *Напрямки використання бюджету розвитку.*

2.11 Повчання по вивченню 10-ї теми

Тема 10 Результативність і ефективність державного управління

1. Поняття і види ефективності державного управління [1, 109-112]
2. Критерії ефективності державного управління [1, 112-114]
3. Показники ефективності державного управління [1, 114-117]
4. Неокорпоративізм як система узгодження інтересів [1, 117-120]

Питання для самоперевірки

1. *Методологія визначення ефективності публічного адміністрування*
2. *За допомогою яких показників оцінюється ефективність суспільного виробництва?*
3. *Дайте характеристику показника «рівень життя населення»*

4. *Що таке інтегральний показник людського розвитку?*
5. *Назвіть види ефективності державного управління*
6. *Дайте визначення «неокорпоративізму».*

3 Організація контролю знань та вмінь студента

Студент вважається допущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни (екзамену), якщо він виконав всі види робіт, передбачені навчальним планом з цієї навчальної дисципліни.

Навчальним планом передбачено проведення навчальних занять з дисципліни „Публічне управління та адміністрування” у вигляді лекцій та практичних занять. Підсумкова атестація - екзамен.

Семестровий екзамен – це письмова форма підсумкового контрольного заходу, який проводиться в період заліково-екзаменаційної сесії. Під час екзамену перевіряється засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з дисципліни «Публічне управління та адміністрування». Оцінка успішності виконання студентом цього заходу здійснюється у формі кількісної оцінки (бал успішності), тобто відсотка, який становить загальну суму балів, одержаних студентом за виконання окремих завдань (запитань) екзаменаційного білета по відношенню до максимально можливої суми балів за цими завданнями.

Екзаменаційний білет формується з тестових завдань, кількість яких складає 20. Один білет з дисципліни «Публічне управління та адміністрування» містить тестові завдання закритої форми з запропонованими відповідями, з яких вибирають одну правильну. Кожна правильна відповідь на запитання оцінюється в 5 балів.

Інтегральна оцінка засвоєння студентами знань та вмінь з дисципліни “Публічне управління та адміністрування” складається з оцінок, одержаних з різних модулів.

Дисципліна “Публічне управління та адміністрування” викладається у VI семестрі. Вся програма розбита на 3 модулі (два - з теоретичного курсу, один - з практичного курсу). Модулі з теоретичної частини включають по декілька тем, які пов’язані між собою. В цілому на курс відводиться 100 балів: 70 балів на теоретичну частину, 30 балів на практичні заняття.

Поточний контроль проводиться на основі накопиченої (інтегральної) суми балів, яку студент одержав за підсумками поточних контролюючих заходів.

Оцінка рівня засвоєння знань з лекційного модулю проводиться за допомогою проведення письмових контрольних робіт по теоретичним розділам.

Суми балів, які отримав студент за всіма змістовними модулями навчальної дисципліни, формують інтегральну оцінку поточного контролю студента з навчальної дисципліни. Вона є підставою для допуску студента до семестрового іспиту з дисципліни «Публічне управління та адміністрування».

Для допуску до іспиту сума балів з практичної частини курсу повинна бути не менш 50% від максимально можливої суми, тобто не менш 15 балів.